

предоставлению доступа к публичной информации в сфере земельных отношений определены насущные проблемы административно-правового регулирования этой деятельности и предложены пути их решения.

Ключевые слова: органы исполнительной власти, публичная информация, земельные отношения, административно-правовое регулирование.

Krasiuk N. I. Some issues of administrative and legal regulation of the Access to public information in the field of land relations in Ukraine

The objective of the paper is to analyze the mechanism of administrative and legal regulation and administrative and legal status of entities providing access to public information in the sphere of land relations.

The need to achieve the objective of the study is due to the fact that the elements of the mechanism of administrative and legal regulation of the access to public information in the sphere of land relations have not been analyzed in scientific research devoted to some issues of guaranteeing the rights of citizens to access to public information. The managing entities of such information and their authorities in this area have not been determined. It actually determines the relevance of this problem's research.

The content of administrative and legal regulation of the access to public information in the field of land relations in Ukraine, its objectives and elements are disclosed. Authorities of entities carrying out public administration and monitoring in the field of land relations, guaranteeing realization and protection of human rights and freedoms in this area and therefore working with information about land relations are analyzed.

A range of issues arising during administrative and legal regulation of access to public information in the field of land relations is outlined. Measures that can improve this process are offered.

Keywords: agencies of executive power, public information, land relations, administrative and legal regulation.

УДК [35.073.52:06](477)

К. Б. Левченко

ДО ПИТАННЯ ПРО НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ

Здійснено огляд та проаналізовано нормативно-правове забезпечення здійснення фінансування громадських організацій України з метою обґрунтування можливості реалізації державної політики фінансової підтримки діяльності громадських організацій; проаналізовано низку нових нормативно-правових документів, при цьому доводиться наявність законодавчих підстав для розвитку фінансування громадських організацій.

Ключові слова: громадська організація, соціальна послуга, державна політика, сприяння розвитку, громадянське суспільство, соціальне замовлення.

Розвиток громадянського суспільства визначений як один із пріоритетів діяльності української держави на сучасному етапі. Цей напрямок державної політики закріплений у низці нормативно-правових документів, які були прийняті в 2012–2013 роках. Так, нові можливості для більш ефективного залучення організацій громадянського суспільства до сфери надання соціальних послуг надають правові норми Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг» від 15 березня 2012 р. № 4523-VI [1] та положення Стратегії реформування системи надання соціальних послуг, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2012 р. № 556-р [2].

Водночас ефективна діяльність громадських організацій, спрямована на реалізацію статутних завдань та надання різноманітних послуг громадянам, потребує суттєвого фінансового забезпечення, що є достатньо проблематичним на сучасному етапі розвитку громадянського суспільства та існуючого рівня соціальної відповідальності бізнесових структур. У зв'язку із цим фінансова підтримка діяльності громадських організацій з боку держави може стати не тільки суттєвим поштовхом для розвитку організацій громадянського суспільства, але й поштовхом для розвитку ринку соціальних послуг в Україні.

У цій статті здійснено огляд та аналіз нормативно-правового забезпечення здійснення фінансування громадських організацій України з **метою** обґрунтування можливості реалізації державної політики фінансової підтримки діяльності громадських організацій. Проаналізовано низку нових нормативно-правових документів, при цьому доведено наявність законодавчих підстав для розвитку фінансування громадських організацій, що зумовлює актуальність досліджуваної теми.

Серед нормативно-правових актів, які унормовують можливість фінансування громадських організацій, є: закони «Про громадські об'єднання» (ст. 22, 23) [3], «Про соціальні послуги» (ст. 1, 7) [4], «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 5428-VI [5]; укази Президента України «Питання сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 25 січня 2012 р. № 32/2012 [6], «Про стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 24 березня 2012 р. № 212/2012 [7]; постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка» від 12 жовтня 2011 р. № 1049 [8], «Про затвердження Порядку здійснення

соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів» від 29 квітня 2013 р. № 324 [9].

Наведемо повний текст ст. 23 Закону України «Про громадські об'єднання»:

«Стаття 23. Фінансова підтримка та звітність громадських об'єднань

1. Громадські об'єднання зі статусом юридичної особи мають право на фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів відповідно до закону.

2. Громадські об'єднання, які отримують фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, зобов'язані подавати та оприлюднювати звіти про цільове використання цих коштів відповідно до закону.

3. Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи, створеним юридичні особи (товариства, підприємства) зобов'язані вести бухгалтерський облік, фінансову та статистичну звітність, бути зареєстрованими в органах державної податкової служби та сплачувати до бюджету обов'язкові платежі відповідно до закону. Надання громадським об'єднанням, створеним ними юридичним особам (товариствам, підприємствам) пільг, у тому числі з оподаткування, здійснюється на підставах та в порядку, визначених законом» [3].

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про соціальні послуги», «суб'єкти, що надають соціальні послуги – підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи – підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги» [4]. Таким чином, до суб'єктів, які можуть надавати соціальні послуги, які сплачуються із Державного бюджету, відносяться і громадські організації.

16 жовтня 2012 р. Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 5428-VI, яким, зокрема, внесено зміни до ст. 87 та 91 Бюджетного кодексу, що розширюють коло громадських об'єднань, які, починаючи із 1 січня 2014 р., матимуть змогу отримувати фінансову підтримку для реалізації своїх проектів (програм, заходів): «17) частину першу статті 87 доповнити пунктом 20-1 такого змісту: “20-1) фінансову підтримку громадських об'єднань на конкурсних засадах для виконання завдань державної політики”; 19) частину першу статті 91 доповнити пунктом 20-1 такого змісту: “20-1) фінансову підтримку громадських об'єднань на конкурсних засадах для виконання завдань регіональної політики”». Нові норми Бюджетного кодексу орієнтовані на залучення громадських організацій до реалізації соціальних, гуманітарних, екологічних, культурницьких проектів за рахунок бюджетних коштів.

На основі вищенаведених прикладів можна зробити висновок про те, що сучасне законодавство України дозволяє фінансування

соціально важливих проектів громадських організацій з державного та місцевого бюджетів.

Важливим кроком для здійснення фінансування громадських організацій є процес стандартизації соціальних послуг. Розробка, використання та застосування соціальних стандартів є важливим напрямом формування ефективної політики, оскільки саме шляхом прийняття соціальних стандартів та нормативів визначаються кількісні і якісні показники державних гарантій у сфері забезпечення прав громадян. Так, наприклад, 30 липня 2013 р. наказом Міністерства соціальної політики № 458 затверджені стандарти надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми. Вони включають стандарт надання послуг із соціальної інтеграції та реінтеграції осіб, які постраждали від торгівлі людьми, стандарт надання соціальних послуг із соціальної інтеграції та реінтеграції дітей, які постраждали від торгівлі людьми, та стандарт надання послуг із соціальної профілактики торгівлі людьми [10]. Основне призначення та роль стандартів полягають у тому, що вони є: інструментами встановлення вимог до якості соціальних послуг, які надаються за рахунок державного та місцевого бюджетів; основою для контролю якості та інструментом для визначення відповідності послуги існуючим вимогам; чіткою вказівкою для соціальних служб щодо дій по досягненню очікуваного результату; встановлюють межі в роботі соціальних працівників, показуючи, що потрібно, а що непотрібно робити. Стандарти розповсюджуються на роботу організацій усіх форм власності (державних, комунальних, приватних, громадських). І тому їх прийняття сприятиме розвитку соціального замовлення та ринку соціальних послуг.

Втім, на рівні правозастосування ситуація не виглядає так позитивно, як на рівні законодавчому: «попри поступове вибудовування системи взаємодії держави з громадським сектором, практика реалізації її потенційно ефективних процедур і механізмів лише набуває певних стійких ознак. Неповне використання усіх можливостей діалогу спостерігається і з боку органів державної влади, і з боку інститутів громадянського суспільства. Незважаючи на нормативне поліпшення умов комунікації між органами державної влади та інститутами громадянського суспільства, несистемною залишається практика використання унормованих процедур і механізмів взаємодії» [11, с. 276].

В документах (2013 р.) зазначається, що «порівняно з попередньою редакцією Бюджетного кодексу розширюється коло організацій, для яких передбачена фінансова підтримка (раніше це були виключно організації інвалідів і ветеранів, молодіжні й дитячі громадські організації, творчі спілки та організації фізкультурно-спортивного спрямування) та сфери державної і регіональної політики, у межах яких можлива фінансова підтримка ІГС. До

позитивних характеристик зазначеного Закону слід віднести наявність у ньому прямої вказівки на конкурсний порядок розподілу таких коштів, що має забезпечити прозорість розподілу і сприяти ефективності використання коштів» [11, с. 277].

Для цього може бути використаний Порядок проведення конкурсу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 р. № 1049 [8], а також Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 р. № 324 «Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів» [9]. Цей Порядок визначає відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» механізм формування, виконання і фінансування соціального замовлення соціальних послуг, що надаються недержавними суб'єктами, за рахунок бюджетних коштів, а також організації та проведення конкурсів із залучення таких коштів. При цьому йдеться про залучення коштів місцевих бюджетів.

Загальний **висновок** можна сформулювати таким чином: за достатньо повної нормативно-правової бази, яка дає можливість запроваджувати нові форми співпраці держави та громадських організацій, маємо констатувати «відсутність системної роботи із залучення до надання соціальних послуг і підтримки, зокрема фінансової, громадських, благодійних і релігійних організацій» [11, с. 277].

Як рекомендації пропонуємо здійснити термінову розробку нормативно-правових документів на рівні центральних органів виконавчої влади (інструкцій, положень про тендери, положень про купівлю соціальних послуг у громадських організацій тощо), які забезпечать запровадження на практиці системи фінансування громадських організацій з Державного бюджету України.

Список використаних джерел: 1. Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг : закон України від 15 берез. 2012 р. № 4523-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4523-17>. 2. Стратегія реформування системи надання соціальних послуг : затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 серп. 2012 р. № 556-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/556-2012-p>. 3. Про громадські об'єднання : закон України від 22 берез. 2012 р. № 4572-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>. – Редакція від 02.03.2014. 4. Про соціальні послуги : закон України від 19 черв. 2003 р. № 966-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-15>. – Редакція від 18.10.2012. 5. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України : закон України 16 жовт. 2012 р. № 5428-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 43. – Ст. 619. 6. Питання сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : указ Президента України від 25 січ. 2012 р. № 32/2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/14412.html>. 7. Про стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : указ Президента України від 24 берез. 2012 р. № 212/2012 [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/14621.html>. **8.** Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка : постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовт. 2011 р. № 1049 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1049-2011-п>. **9.** Про затвердження Порядку здійснення соціального замовлення за рахунок бюджетних коштів : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квіт. 2013 р. № 324 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324-2013-п>. **10.** Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : наказ М-ва соц. політики України від 30 лип. 2013 р. № 458 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1327-13>. **11.** Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році : щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – Київ : НІСД, 2013. – 576 с.

Надійшла до редколегії 29.05.2014

Левченко Е. Б. К вопросу о нормативно-правовом обеспечении осуществления государственного финансирования деятельности общественных организаций Украины

Осуществлён обзор и проанализировано нормативно-правовое обеспечение финансирования общественных организаций Украины с целью обоснования возможности реализации государственной политики деятельности общественных организаций; проанализирован ряд новых нормативно-правовых документов, при этом доказывается существование законодательной базы для развития финансирования общественных организаций.

Ключевые слова: общественная организация, социальная услуга, государственная политика, содействие развитию, гражданское общество, социальный заказ.

Levchenko K. B. To the issue of the normatively-legal providing of realization of the state financing of public organizations of Ukraine activity

The normatively-legal providing of financing of public organizations of Ukraine is reviewed and analysed with the aim of grounds of realisation of public policy of public organizations activity. Several new normatively-legal documents are analysed, the existence of legislative base for development of financing of public organizations is being proved.

Keywords: public organization, social service, state policy, support of development, civil society, social order.

